[2022] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 51

ਇੱਕਰਾਮ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2022 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2319)

ਦਸੰਬਰ 16, 2022

[ਡਾ ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਤੇ

ਪਾਮਿਦੀਘੰਟਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ, ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 – ਧਾਰਾ 427 - ਕਈ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਵਾਂ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨੌਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ - ਨੌਂ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨੌਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿ ਅਗਲੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ - ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 427 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਹਰ ਅਗਲੀ ਮਿਆਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੱਟੀ ਗਈ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਧਾਰਾ 427 ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਸਜ਼ਾ ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲੇਗੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 427 (1) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਪਰੇਗਾ - ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਕੇ ਦਖਲ ਦੇਣਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 18 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਛੱਡਣਾ - ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ।

ਮੁਹੰਮਦ ਜ਼ਾਹਿਦ ਬਨਾਮ ਐਨਸੀਬੀ **2021 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1183 ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ**

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2319

2021 ਦੀ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 460 ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਯੂਪੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 24.03.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਮੁਹੰਮਦ ਅਨਸ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਹਿਲਾ ਚੌਧਰੀ, ਅੰਸਾਰ ਅਹਿਮਦ ਚੌਧਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਸਰਵੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਘੇਲ, ਦਿਵਿਆਂਸ਼ੂ ਸਹਾਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਾ ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਜਿਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਰੁਟੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦੋਵਾਂ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਖਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਠੋਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਨਾ ਵੱਧ ਅਤੇ ਨਾ ਘੱਟ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਿਜਲੀ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨੌਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ-1, ਹਾਪੁੜ [1] ਦੁਆਰਾ 9 ਸੈਸ਼ਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਹਰੇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਰੇ ਨੌਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸੀ।

---

[1]2020 ਦੇ ਐਸਐਸਟੀ ਨੰਬਰ 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448 ਅਤੇ 467

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਲੀ ਬਾਰਗੇਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਪੁੜ ਦੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ 5 ਨਵੰਬਰ 2020 ਨੂੰ 9 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕੈਦੀਆਂ ਵਜੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਸੀ। ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੌਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿਚ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਜੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 411 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸੀ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਚੱਲੇਗੀ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226, 2021 ਦੀ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 460 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨੌਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੱਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ।

7. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ 19732 ਦੀ ਧਾਰਾ 427 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਹਰੇਕ ਅਗਲੀ ਮਿਆਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੱਟੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

8. ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਅਤੇ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨੌਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ।

9. ਪਲੀ ਬਾਰਗੇਨ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XXI-A ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਧਾਰਾ 265-ਜੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੀਲ (ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

10. ਧਾਰਾ 427 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

---

2 "ਸੀਆਰਪੀਸੀ."

ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਕੈਦ, ਅਜਿਹੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਉਸ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸਜ਼ਾ ਅਜਿਹੀ ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਧਾਰਾ 427 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਸਜ਼ਾ ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲੇਗੀ।

11. ***ਐਨਸੀਬੀ[3] ਰਾਹੀਂ ਮੁਹੰਮਦ ਜ਼ਾਹਿਦ[3] ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੇਸ*** ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਸਾਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 427 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ:

33. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜੋ ਸਿਧਾਂਤ ਉਭਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

(i) ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੈਦ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਅਗਲੀ ਮਿਆਦ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ;

(ii) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਗਲੀ ਸਜ਼ਾ ਕੈਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਗਲੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ;

(iii) ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਧਾਰਾ 427 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਕਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ;

(iv) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 427(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣਗੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸਜ਼ਾ ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲੇ।

12. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 428/ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਆਫ ਦਿੱਤਾ।

---

[3]2021 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 1183

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 427(1) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਗਲੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

13. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਇਆ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 427(1) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਪਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਹਰੇਕ ਸਜ਼ਾ ਪਿਛਲੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲੇਗੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਗਰਭਪਾਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨੌਂ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 18 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

14. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 24 ਮਾਰਚ 2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਗਏ ਨੌਂ ਸੈਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੱਲਣਗੀਆਂ

15. ਜੇਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁਣ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ।

16. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਕੀਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

(ਸਹਾਇਕ: ਰਾਹੁਲ ਰਾਠੀ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016